МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ҐЖИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА ІНФРАСТРУКТУРНОГО РОЗВИТКУ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ, РЕКРЕАЦІЇ ТА КРАЄЗНАВСТВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Гарант освітньо-професійної
програми «Туризм і рекреація»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
к.е.н., доцент Оксана БЕРЕЗІВСЬКА

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«РЕЛІГІЙНИЙ ТУРИЗМ»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ:

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 24 Сфера обслуговування

Спеціальність – 242 Туризм і рекреація

Освітньо-професійна програма – «Туризм і рекреація»

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки – 4, семестр – 7

Компонент освітньо-професійної програми – вибірковий, загальний.

Дні занять – відповідно до розкладу занять.

Консультації – онлайн і офлайн відповідно до графіку консультацій кафедри.

Мова викладання – українська.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА:

Стадник Мирослава Євгенівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму, рекреації та краєзнавства.

Контактна інформація:

Адреса: 80381, вул. В. Великого, 1,

м. Дубляни, Львівський район, Львівська область, кім. 312.

e-mail: stadnykmye @lnup.edu.ua

Телефон: +38-097-90-40-915.

Викладачка з 32-річним досвідом, автор та співавтор понад 70 наукових статей, 15 наукових монографій, 4 підручників, посібників, курсів лекцій (в т.ч. 1 навчальний посібник з грифом МОН України), понад 90 тез конференцій та 60 навчально-методичних розробок.

Читає освітні компоненти: Економіка туристичного підприємства, Організація готельного господарства, Організація ресторанного господарства.

Наукові інтереси: туристичний та готельно-ресторанний бізнес; аналіз стану, динаміки та взаємозв'язків явищ та процесів у сфері туризму; економіко-статистичний аналіз ринку туристичних послуг, оцінка конкурентоспроможності його учасників та вивчення маркетингових інструментів регулювання.

1. Анотація освітнього компонента.

Освітній компонент «Релігійний туризм» сприяє вивченню теоретичних засад і практичних аспектів організації подорожей, пов'язаних із відвідуванням сакральних центрів, місць паломництва та об'єктів релігійної спадщини. Розглядаються історичні передумови формування паломницьких рухів, географія світових релігійних центрів, специфіка попиту різних категорій мандрівників, інфраструктурне забезпечення, питання міжкультурної комунікації та етики роботи з віруючими. Окрема увага приділяється можливостям використання релігійно-культурного потенціалу України у розвитку туристичного продукту.

Освітній компонент «Релігійний туризм» є вибірковим і належить до циклу загальної підготовки за освітньою програмою «Туризм і рекреація» спеціальності 242 Туризм і рекреація галузі знань 24 Сфера обслуговування, який викладається в 7 семестрі в обсязі 3 кредити. Підсумковий контроль – залік.

2. Мета та завдання освітнього компонента.

Мета викладання освітнього компонента полягає у формуванні у здобувачів системних знань про закономірності розвитку релігійного туризму та набуття практичних умінь щодо проєктування, просування й організації паломницьких і релігійно-пізнавальних маршрутів з урахуванням конфесійних, культурних та етичних особливостей.

Завдання освітнього компонента – розкриття сутність і типологію релігійного туризму; характеристика географії основних світових і національних центрів паломництва; вивчення потреб та мотивації різних груп туристів; опанування принципів формування туристичного продукту на основі сакральної спадщини; формування навичок взаємодії з релігійними громадами та інституціями; набуття навиків врахування вимог безпеки, протоколу та толерантності; розвиток здатності до аналізу ресурсного потенціалу територій.

3. Пререквізити: Основи економіки, Організація туризму, Спеціалізовані види туризму, Правознавство та правове забезпечення, Екологія та захист навколишнього середовища, Безпека життєдіяльності та охорона праці, Інформаційні та комунікаційні технології, Економіка туристичного підприємства.

4. Постреквізити: Організація ресторанного господарства, Стандартизація та сертифікація туристичних послуг, Інноваційні технології у туризмі, кваліфікаційна робота, Сільський туризм.

5. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм і рекреація» вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	К02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухомої активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Фахові (спеціальні) компетентності	К19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів. К28. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнання міжкультурних проблем у професійній практиці.
Програмні результати навчання	ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ. ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

6. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Всього годин	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Семестр	**7**	**7**
Кількість кредитів/годин	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи	42	10
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	14	4
• практичні заняття, год.	28	6
• лабораторні заняття, год.	-	-
• семінарські заняття, год.	-	-
Усього годин самостійної роботи	48	80
Форма контролю	залік	залік

7. Дидактична карта освітнього компонента

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Релігійний туризм як історико-суспільне явище	9	1	2	-	-	6	9	0,5	1	-	-	7,5
Тема 2. Зміст, структура і типологія сучасних релігій	11	1	4	-	-	6	11	0,5	1	-	-	9,5
Тема 3. Визначення, різновиди та особливості релігійного туризму та паломництва	12	2	4	-	-	6	12	0,5	1	-	-	10,5
Тема 4. Релігійний туризм в християнстві: територія, релігійні центри, паломництва та екскурсії	12	2	4	-	-	6	12	0,5	0,5	-	-	11
Тема 5. Релігійний туризм в ісламі: територія, релігійні центри, паломництва та екскурсії	12	2	4	-	-	6	12	0,5	0,5	-	-	11
Тема 6. Релігійний туризм представників інших релігій і течій	12	2	4	-	-	6	12	0,5	1	-	-	10,5
Тема 7. Особливості практичної організації поїздок в релігійному туризмі	12	2	4	-	-	6	12	0,5	0,5	-	-	11
Тема 8. Розвиток релігійного туризму і сприяння паломництву в Україні	10	2	2	-	-	6	10	0,5	0,5	-	-	9
Усього годин	**90**	**14**	**28**	**0**	**0**	**48**	**90**	**4**	**6**	**0**	**0**	**80**

Перелік соціальних, універсальних, «м’яких» навичок (soft skills)

1. Міжкультурна чутливість і толерантність – вміння сприймати релігійне та

культурне різноманіття як цінність, коректно взаємодіяти з представниками різних конфесій, поважати відмінності у світогляді, обрядах і поведінкових нормах.

2. Етична відповідальність – здатність діяти з урахуванням моральних норм, професійної етики, вимог релігійних громад та принципів збереження духовної спадщини. Майбутній фахівець має розуміти межу між туристичною діяльністю і комерціалізацією святинь.

3. Комунікаційні навички у багатоконфесійному середовищі – вміння вести діалог із духовенством, паломниками, місцевими жителями, представниками органів влади. Важливими є коректність формулювань, уміння пояснювати правила поведінки та запобігати непорозумінням.

4. Здатність працювати з особливими потребами клієнтів – уміння адаптувати програму та сервіс до цих потреб.

5. Критичне мислення та аналітика – вміння оцінювати ресурсний потенціал територій, аналізувати ризики, прогнозувати туристичні потоки, відокремлювати достовірну інформацію від упереджень чи стереотипів.

6. Навички проєктування туристичного продукту – уміння створювати маршрути, розраховувати логістику, формувати програми перебування, інтегруючи духовні, культурні та пізнавальні елементи.

7. Командна робота – вміння координувати дії, розподіляти відповідальність і працювати на спільний результат.

Формат освітнього компонента – проведення лекцій і практичних занять та консультацій для кращого розуміння тем; виконання самостійної роботи здобувачами; проведення наукових досліджень та опублікування їх результатів (написання статей, тез конференцій, доповідей круглих столів і семінарів).

У карантинних умовах COVID-19 та воєнного стану в Україні допускається проведення лекцій і практичних занять у дистанційній формі з використанням платформ: Moodle, Microsoft Teams, Zoom, Skype, Viber.

Форми та методи навчання.

Лекційні заняття обов’язково супроводжуються мультимедійною презентацією і відбуваються у таких формах: лекція-діалог (лекція-бесіда), лекція-візуалізація, лекція-дискусія, проблемна лекція, лекція із запланованими помилками тощо. Практичні та семінарські заняття відбуваються у таких формах: робота в групах, індивідуальні завдання, мозкова атака, презентація, ділова гра, семінар-дискусія, заняття в лабораторії, кейс-завдання, ситуаційні завдання і т.д.

Стейкголдери, практики, представники туристичного бізнесу, фахівці, залучені до викладання освітніх компонентів.

До викладання освітнього компонента долучаються представники органів державної виконавчої влади в галузі туризму і рекреації, державних та приватних туристичних підприємств, туристичних кластерів, операторів, національних парків, підприємств готельно-ресторанного бізнесу, за участю яких проводяться так звані гостьові та виїзні заняття.

Остаточна оцінка розраховується наступним чином:

Види оцінювання	Кількість балів
Тема 1. Релігійний туризм як історико-суспільне явище	12
Тема 2. Зміст, структура і типологія сучасних релігій	13
Тема 3. Визначення, різновиди та особливості релігійного туризму та паломництва	12
Тема 4. Релігійний туризм в християнстві: територія, релігійні центри, паломництва та екскурсії	13
Тема 5. Релігійний туризм в ісламі: територія, релігійні центри, паломництва та екскурсії	12
Тема 6. Релігійний туризм представників інших релігій і течій	13
Тема 7. Особливості практичної організації поїздок в релігійному туризмі	12
Тема 8. Розвиток релігійного туризму і сприяння паломництву в Україні	13
Разом	100 балів

Окремі теми або освітній компонент можуть бути перезараховані на підставі результатів навчання за неформальною або інформальною освітою.

Підсумкова оцінка з освітнього компонента «Релігійний туризм» виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики, підсумкової атестації	для заліку
90–100	**A**	відмінно	зараховано
82–89	**B**	добре	
74–81	**C**		
64–73	**D**	задовільно	
60–63	**E**		
35–59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	**F**	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Методи контролю та оцінювання

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів).

2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка (письмові відповіді на питання (контрольна робота, самостійна робота); розв’язання практичних завдань; виконання та оформлення схем, таблиць, діаграм; написання, есе, рефератів; підготовка презентацій, контрольні роботи з конкретних питань тощо).

3. Практична перевірка (проведення опитування, здійснення моделювання ситуацій, складання моделей, виконання практичного завдання, аналіз виробничої інформацію і т. д.).

4. Стандартизований контроль (тести).

5. Самоконтроль (самооцінка здобувачем якості засвоєного навчального матеріалу з освітнього компонента в цілому, змістовного модуля чи окремої теми на основі передбачених у робочих програмах або методичних рекомендаціях питань для самоконтролю).

6. Самооцінка (передбачає критичне ставлення здобувача до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів).

Види контролю: поточний контроль та залік.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Заячук О., Брик С. Історія туризму : навч. посіб. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 200 с.
2. Панченко С. А. Релігійний туризм в Україні: стан, потенціал, перспективи. Київ : Автограф, 2019. 163 с.
3. Спеціалізований туризм: навч. посіб. Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. туризму та країнознавства. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2021. 173 с.
4. Торяник В. М., Сардак С. Е. Джинджоян В. В. Туризмологія : підручник. За загальною редакцією д.ю.н., професора В. О. Негодченка. Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.

Допоміжний

1. Божук Т. І. Застосування інформаційних технологій в релігійному туризмі. *Актуал. проблеми економіки*. 2017. № 1. С. 326-333.
2. Бордун О. Ю., Шуманська Ю. П. Сучасний стан і перспективи розвитку в Україні європейського паломницького шляху Святого Якова. *Географія та туризм*. 2014. Вип. 28. С. 54–61.
3. Географія релігійного туризму в Україні. Навчальний посібник. / А. Ковальчук, М. Рутинський, А. Манько, Т. Завадовський, Д. Каднічанський. Львів: ТзОВ «Дизайн-Студія», 2016. 474 с.
4. Джинджоян В. В., Горожанкіна Н. А., Бойко З. В. Основи туризмознавства: навчальний посібник. Київ: Видавець ФО-П Піча Ю.В., 2022. 246 с.
5. Луговий Б. Островська Н. Особливості розвитку релігійного туризму на Тернопіллі. Молодий вчений. 2022. № 6 (106). С. 11-14.
6. Мальська М. П. Туризм у міжнародному і національному вимірах. Історія і сучасність: Монографія. Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2008. 268 с.
7. Нагірняк А. Паломництво та релігійний туризм: характерні риси та особливості. Економіка та суспільство. 2022. № 44. https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-91.
8. Панченко С. А. Розвиток релігійного туризму і сприяння паломництву в Україні (на прикладі християнських маршрутів). Культура і сучасність. 2019. № 1. С. 27-32. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kis_2019_1_7.
9. Панченко С. А. Феномен релігійного туризму і паломництва в культурологічному вимірі. *Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство*. 2017. № 2 (9). С. 135-139.
10. Панченко С. А. Шлях святого Павла: відтворення паломницького маршруту. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури.* 2017. Вип. 39. С. 87-92.

11. Патійчук В. Функціональні особливості організації релігійно-паломницьких турів. *Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки*. 2015. № 15. С. 24-31.

12. Релігієзнавство: історія та теорія релігії : підручник / [О. М. Єременко, Н. С. Звонок, Я. В. Кічук та ін.] ; за заг. ред. О. М. Єременка, О. О. Смоліной. Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даня, 2017. 268 с.

13. Четирбук О., Голод А. Передумови розвитку ностальгійно-релігійного туризму на українсько-польському прикордонні. *Економіка та суспільство*. 2022. № 45. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-21.

Інформаційні ресурси

1) Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки Університету, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:

- Наукова бібліотека Університету, м. Дубляни вул. В. Великого, 1.
- Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2;
- Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13;
- Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ, вул. Драгоманова, 17;
- Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а.

2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:

https://www.tourism.gov.ua/ - Державне агентство розвитку туризму України

www.mavica.ra - Багатомовний пошуковий каталог.

https://stat.gov.ua/uk – Державна служба статистики України.

http://www.lv.ukrstat.gov.ua/ - Головне управління статистики у Львівській області.

https://www.wttc.org/ – Всесвітня рада з туризму та подорожей.

https://moodle.lnup.edu.ua/ - Віртуальне навчальне середовище.

https://nto.ua/ - Національна туристична організація України.

http://rada.gov.ua/ – Законодавство України.

Силабус освітнього компонента розглянутий та схвалений
на засіданні кафедри туризму, рекреації та краєзнавства
Протокол №1 від 25 серпня 2025 року
В.о. завідувача кафедри _____ Оксана КРУПА

Погоджено навчально-методичною комісією
спеціальності Туризм і рекреація
Протокол № 1 від 27 серпня 2025 року
Голова НМКС _____ Оксана КРУПА

Затверджено рішенням навчально-методичної
ради факультету землевпорядкування та
інфраструктурного розвитку
Протокол №1 від 28 серпня 2025 року
Голова НМРФ _____ Павло КОЛОДІЙ